

1686.

19. ¹ Müllerus, Petrus: De jocalibus.

20^a Müllerus, Petrus: De veneratione precaria
2 Exempl. 1686: 1743.

21^a Müllerus, Petrus: De mala fide superueniente.
2 Exempl. 1686: 1714.

22^a Müllerus, Petrus: De reorum praerogativa
in causis civitibus. 2 Exempl. 1686: 1722.

23^a Müllerus, Petrus: De bonis constante matrimonio quacitis.
2 Exempl. 1686: 1742.

24^a Müllerus, Petrus: De pecunia doloris. 2 Exempl. 1686: 1708.

25^a Müllerus, Petrus: De jure inventi thesauri.
2 Exempl. 1686: 1725.

26. Pott, Johann Henr: Virgulatio juridica in jure frequen.
Pissini: Grosardici: dies interpellat pro homine.

27. Rohl, Hans. Beethes: De emeritis.

28^a Sagittarius, Caspar: Historia principum Anhaltinorum.
2 Exempl.

1686.

29. Schmiß, J. Andreas: De progressu in infinitum.
30. Schroeterus, Christianus: Anomodo nova scientia crivici
quem involvat.
31. Stevoglius, Philippus: De genio studiorum nostri temporis.
32. Stevoglius, Philippus: De naturali hominum inter se
amore.
33. Staender, Christophorus: De obligatione possibilis ad rem
impossibilem.
- 34⁹²⁶ = Hurius, Georg Adam: De subofficialibus. 2 Sacul.
1686: 1729.
35. Wedelius, Georgius Wolfgangus, Fac. med. decanus: ad
dissertationem inang. Johannis Christophori Schmetheri invitat.
36. Wedelius, Georgius Wolfgangus, Fac. med. decanus: ad
dissertationem inang. Christiani Frederici Bohmanni invitat.
37. Wedelius, Georgius Wolfgangus, Fac. med. decanus: ad Dispu-
tationem inang. Johannis Christiani Cammi: invitat.

Handwritten text on the left margin of a blank page, including fragments of words like "cas", "ad", "at", "at", and "at".

110
DISSERTATIONEM
JURIS PUBLICI
DE

Pub. S. min. 41

1570
UB OFFICIALIBUS

S. R. I.

1686/34^b

24

von
des Heil. Römischen Reichs

Erh-**Ambtmännern**

SVB DIRECTORIO

N. GEORG. ADAM. STRUVII

II SUMMI ATQUE PER ORBEM DECANTATIS-
II SERENISSIMORUM DUCUM SAXO-VINARI-
IIUM CONSILIARII INTIMI ILLUSTRISSIMI REGIMINIS
CONSIST. DUCALIS JENENSIS PRAESIDIS EMINEN-
ISSIMI JURIDICAE FACULTATIS ORDINARII GRAVIS-
SIMI CVRIAE PROVINCIALIS ET SCABINATUS
ASSESSORIS PRIMARII

19
PATRONI AC MAECENATIS SUI MAGNI
ACADEMICAЕ DISCUSSIONI
IN ICTORUM ACROATERIO

D. JAN. M D C L X X V I

SVBSTENIT

AUCTOR

HENRICUS LUDOVICUS Greiesleben

O. Th.

TEMBERGAE RECUSA per JOH. GODOFR. SCHLOMACHIUM.
M D C C X X I X.

171

ST. GEORGIEN-KIRCHE

ST. GEORGIEN-KIRCHE

ST. GEORGIEN-KIRCHE

101

ST. GEORGIEN-KIRCHE

ST. GEORGIEN-KIRCHE

A. A.
PRÆLOQVIUM

Hominis maturo ingenii acumine propter vernantem adhuc ætatem nondum instructi, Juris Publici, utpote majoris abollæ studii, atrium ingredientis conarus minus perfecti iudicii, imo & temeritatis exceptione si elideretur, is debitam fortassis lueret pœnam. Cum enim prudentiam per longum rerum usum adeptis, quibusque publica negotiorum momenta per naturæ ac Superiorum infimul benignitatem ponderare est concessum, penetralium status publici indagatio propria quasi sit relicta, a sequiori in conditione constitutis frivole illa attentatur; ac digni ii, quorum lapsus promerita expierur animadversione, ne ea, quæ adultis expertisque sacra sunt mentibus, ab inexpertis atque crescentibus sine discrimine detestandæ exponantur profanationi. Atque hæc satis a meo me arcere potuissent instituto, quo ex Imperialis status penu quandam ad solemnem Academicam discussionem revoco materiam. Sed salva res est. Nihil quippe novi, nihilque insoliti moliti sumus, plurimorum secuti vestigia, ac ultra seculi dimidium in Academiis passim receptæ in-

A 2

fisten-

sistentes consuetudini, qua studium hoc accuratioribus paulo inspicere cepit oculis, relegata ad Indos ac Garamandes servili multorum opinione Legum Civilium cancellos egredi nefas ducentium, nilque, nisi mera Ulpiani ac Pauli effata crepantium. Quamvis hæc non adeo crude dicta sunt, quasi omnem promiscue Juris hujus tractationem liberam esse proclamarem; sed cum restrictione: videlicet intimiora status Aulæ Ministris relinquendo, notiora tantum nobis vindicamus. Ita non repugnat Platonicum dogma, quo a Legibus Reipubl. earumque interpretatione vulgus cohibendum tradit, *cum non ad quasvis leges id pertineat, sed duntaxat illas, quarum censuram non admittit publica civilis societatis tranquillitas*, uti egregie explicat Magnus Conringius, Vir immortalitati diu ante mortem consecratus, in Antelugio Exercitationibus de Republ. Imp. Germ. præmissis. Minime proinde ab his avelli nos passus sumus ausibus, sed immoti persistentes, in præsentem augustam inquisivimus Subofficialium materiam. De qua etsi prius in suo complexu dispicere animum induxeramus, largissimam tamen ipsius messem apprehendentes, illico proposuimus deferendo falcem huic uni admovimus speciei. In votis equidem nunc haberemus, eas nobis admetas esse ingenii dotes, quæ hisce sufficerent: illis vero cum simus destituti, Lectoris faventiæ nos involventes, mitiora expectamus judicia, eo magis, quod brevi temporis interstitio fuimus coarctati. Dextram interea porrigimus, fore, ut cuncta, quæ in prociectu abeundi stantes, raptim jam elaboravimus. laetiora simulque limatiora, annuente Trinuno, viresque concedente, in conspectum prodeant publicum.

PARS

PARS ANTERIOR
Generalia sistens.

THES. I.

Sacram Imperatoris Majestatem suam per amplissimum Christiani Orbis theatrum præminentiam atque auctoritatem super omnes circumferre, quis est, qui vegrandi sine piaculo unquam in dubium vocare ausus sit? Videmus nempe, ac fere totus Historicorum jurisq; publici Scriptorum Senatus firmissimis comprobatur testimoniis, alios Christiani nominis Monarchas vel ipsos, vel ipsorum Legatos præcedentiæ Jus Imperatori nostro, aut ipsius Legatis nunquam præripuisse, ut ut aliquando Ligieri Regis Legatus Cæsaris Nuncio quæstionem de eo movere non erubuerit. Neque tamen hoc prærogativæ splendore inter solos Christiani ordinis summos moderatores coruscat, sed apud exteros* quoque ille illibatus ipsi semper fuit conservatus.

* Sic David Ungnade/ Legatus Cæsareus Portæ Ottomanicæ valedicturus in Divano serius Legato Persico adveniens, hunc primum locum occupasse cum videret, insalutato Turcarum Cæsare discessurus erat. Mechmet Bassa, supremus Consiliarius hoc observans, Persam in subsellis inferioribus sedere iussit. Joh. Leonclav. in Annal. Osmannid. supplem.

II.

Innumeris aliis magnificis non minus supremæ dignitatis trophæis munitum existere Romanum Imperatorem, ad oculum demonstrare, nullius esset negotii, modo ab institui scopo non ablueremus. Unici adhuc, cate-

ra silentio sepelientes, mentionem injiciemus, quod solennes Curia Imperii Comitia, atque Imperatorum suppeditant coronationes. In his etenim tanta pompa, tanta magnificentia, tantoque Principum virorum comitatu res peragitur, ut hinc non leve de præcellentia Imperii Capitis ferendum sit iudicium. Ac imprimis hoc ipsi addit splendorem, quod in dictis conventibus præcipui Germaniæ Duces eidem sua exhibeant officia, propterea dicti *Officiales*.

III.

Quæque ad augendum tam Cæsareum quam proprium ornamentum, ac ad promtorem officiorum expeditionem suis gaudent *Substitutis*, *Sub-* vel *Vice-officiariorum*, quod ipsorum absentium vices gerere debeant, nomine insignitis. Adpellantur etiam Electorum Vicarii, Sub-Officiales, des Heiligen Römischen Reichs Erb-Urbtmänner. *
* Christoph. Lehmann. in der Speyerischen Chron. Lib. 7. cap. 127. quod præcedenti defuncto proximus in eadem familia hereditario jure succedit.

IV.

Eo ipso autem, quo Romano-Germanici Imperii Sub-officiales diximus, omnes alios in cujuscunque generis officiis suorum Principalium vices sustinentes volumus excludere, eos solum, qui Principum, Comitum vel Baronum titulo exornati * in Curialibus aliisque Panegyricis Cæsaris atque Statuum Imperii actibus præpeditorum Archi-Officialium suppleant locum, indignantur.

* Vir λιτιώτατος, Dn. Svveder in Introduct. ad Jus Publ. Part. Spec. Sect. 1. Cap. 8. n. 2.

V.

Minime proinde cum iis sunt confundendi, qui Episcopatu Bambergensi consimilia præstant officia. Nam ut

ut eorundem officialium, Electorum puta, sint vicarii, tamen hunc Vicariatum non ratione Imperii, sed ipsius Episcopatus intuitu, administrant. Elucescit hinc, quam largiter lapsi fuerint bene multi, * autumantes, Electoralibus non modo officiis, sed et ipsis Electoratus feudis Archiepiscopales a Bambergensi investiri Episcopo, cum tamen ab Imperatore id fieri notius sit, quam quod dici mereatur. Inde etiam in investiendi formula ** munera eorum non Archiepiscopatus, Archiepiscopatus &c. nomine, sed des Obersten Cammer Amtes des Stiffts Bamberg u. s. w. exprimuntur.

* Quosdam ex iis recenset Limneus in obs. ad A. B. cap. 27. proœm. obs. 7. Plurimum Reverendus Dn. D. Casp. Sagittarius, Historicorum ævi nostri primicerius, vir ad provehendas Musas natus, in quodam Juris publ. Collegio cap. de Electoribus §. 20. et Excellentissimus atque Consulissimus Dn. D. Simon. Præceptor meus summe venerandus, in erudita Diss. de Jurisdictione territoriali stat. Imper. sublim. cap. 4. §. 4. Quibus ex recentioribus annumerandus Nicolaus Mylerus in not. ad Rumelin, Diss. 5. Part. 3. §. 22. inculpans Freherum, nescio ob quam confusionem, cum tamen ipse eandem non evitet, dicendo, per Vicarios Curialia officia ab Episcopo Bambergensi ut petant, Electores necessum habere.

** de qua videatur Limneus ad Capitul. Carol V.

VI.

Imprimis autem diversitatem hanc ipsi discrete demonstrant vicarii, quorum quippe Imperio alii, alii rursus Episcopatus huic sua debent ministeria. * Atque sunt posteriores ex equestri ordine in Franconia habitantes, ** qui dicta officia ab Electoribus in subfeudum recognoscunt. Sic Bohemi locum tueretur Nobilis de Muffsaß Pincerna, Palatini quondam, nunc Bavarum ille von Pommersfelden Dapifer, Saxonis ille von Eber Marechallus, non vero ille von

von Löser / ceu existimat Gastelius de| stat. Europ. publ.
c. 8. n. 40. *** Brandenburgici ille von Rotenhan Came-
tarius. Modernus Palatinus nondum ibi aliquem consti-
tuit. ††††

* Adeatur post Marqu. Freherum ac Goldastum Salanz hujus
quondam Papinianus, Magnif. Dn. Strauchius, Diss. 3. Iur. publ.
Exoter. *oratio* Conringius ad Lampad, Part. 3. c. 4. §. 23. Illu-
stris Dn. Præses, ICTus incomparabilis, omneque laudis præ-
conium innumera in varias Respubl. propter merita dudum
supergressus, in perennaturo suo opere Syntagm. Feud. Cap. 3.
§. 7. n. 16. Excellentiss. Dn. D. Simon, in Diss. laudat. l. c. §. 4.

** Ex numero Aulicorum Episcopi Bambergensis teste Viro præ-
clariss. Dn. Svvedero in Introd. cit. loc. §. 2.

*** Sine dubio Gastelii error inde ortus, quod Marefchallum Ele-
ctoratus Saxoniz cum Episcopatus Vice-Marefchallo commu-
taverit. Plerique nimirum Imperii Principes suarum provincia-
rum respectu quatuor gaudent officialibus hereditariis, Mare-
fchallo scil. Camerario, Dapifero, ac Pincerno, de quibus Limn.
in Comm. ad Capitul. Matthiz. Quoniam igitur Saxonis Mare-
fchallus hereditarius est ex Loeseriana propagine, in propatulo
jacet, Gastelinum pro Marefchallo de *Ebiter* perperam posu-
isse Marefchallum de *Löser*.

††† Uti existimat Ampliss. Dn. Thulemar de Octovir. cap. 20. n. 23.

VII.

Natales suos nostri unde ducant, ut sit res expedita, tan-
tum abest, ut potius sit asserendum, eos eadem certe, qua
ipsi Archi-officiales, laborare incertitudine; quæ eo major
est, quo pauciora de iis posteritati per literas reperiuntur
relicta. Risui proinde se exponeret sat condigno, qui in
tanto omnium monumentorum silentio huic rei certum
assignare temporis punctum vanam sibi sumeret arro-
ganciam. Satius idcirco erit, ut, ne absque Delio urina-
tore æquori nos commisisse, atque solis divinationibus
Archi-

Archivorum abdita penetrare intentasse audire cogamur, eo abstineamus, expectante tempora, quibus eorum restituisse manus porriget auxiliatrices, alias omnis opera existet frustranea. Interea non negamus institutionem illorum canosam admodum sapere antiquitatem; Quodque jam tum longo ante suam Constitutionem eminebant intervallo, ipse non dissimulat Carolus Imperator, inquit: *) *Datos a Romanorum Principibus & dotatos* (Subofficiales intellige). Hoc Autor Anonymus Consultationis ** de præcedentia & Jure der Erb-Nemter und Hoff-Nemter adeo extendit, ut eos multis seculis ante Auream Bullam his officiis fuisse gavissos statuatur.

*) *Cap. 29. §. 1. Parile prodit Cap. 27. §. ult. verbis: Sicut autem hactenus observatum fuisse comperimus.*

** *Quam exhibet ex Befoldi Tract. de præced. & Sessionis prærogat. Cap. ult. n. 4. Limæus Lib. 3. J. P. c. 7.*

IIX.

Prouti nunc non paucos suæ Originis numerant annos; Ita nec nudius tertius ipsa officia hereditaria esse cœperunt. Docet etenim subscriptio Aurea B. a Friderico II. A. C. 1219. compositæ familiam Caladinorum, sive Dominorum de Pappenheim tum temporis hoc privilegio apparuisse munitam; * Simile in ejusdem Imperatoris Pragmatica sanctione 1216. de Vice-Cammerariatu cognoscimus. De reliquis vero sub officiatis num idem pronuntiari possit, neque propugnamus, neque et. repugnamus, nisi quod quoad Bohemiæ dapiferatum proniores sumus ad prius, quam posterius, eo deducti a Goldasto, ** Dominis de Sepf Fridericiano awo in hoc munere constitutis, postea surrogatos Dominos de Limpurg. opinante. Non possumus hinc non, quin a sententia præ-Nobilissimi

B

mi

mi Dn. Svvederi, cum pace tamen ipsius, paulisper recedamus, existimantes, quæ ab eo sunt tradita in Introd. ad I. publ. *** quasi nimirum Limpurgianum Stemma in Fridericianæ sanctionis subscriptione expressum conspicitur, ex memoratis Goldasti locis exsculpi vix posse. ****

* Melch. Goldastus in Ration. p. 75. Edit. Francofurt. 1607. ubi, quæ disjunctim in A. B. proponuntur, conjunctim legenda procul dubio recte reputat.

** In Rational. ad Constit. Imper. l. c.

*** Part. Spec. Sect. 2. Cap. 5. §. 2.

**** Verba ejus pro explicatione subscriptionis A. B. hæc sunt: *Videtur hic legendum Walterus de Seps, pincerna Imperii, quanquam nihil, quod sciam, de hac familia legerim, cui in officio hodie surrogati vivunt Domini de Limpurg. Dicit, quod hodie sint surrogati, non Friderici tempore.*

IX.

Perpensa, quantum licuit, institutionis nostrorum origine, eiusdem, quos nacti fuere, Autores considerabimus: Hos vero ipsa subministrat Aurca B., (a) quando Substitutos Electoribus a Principibus Romanis (b) olim datos fuisse atque dotatos, nos docet. Hodie secus obtinet, cum Electoribus hæc constituendi facultas sit concessa, ut, familia Officialiorum deficiente, quamlibet supponant aliam. (c) Ubi tamen notandum, id sine Imperatoris, nec non reliquorum Electorum consensu perfici non debere, quod Palatini exemplo satis clare demonstratur, qui Anno 1653. Comites de Singendorff/ suffragantibus Casare, cæterisque Archi- Officialibus munere hoc investivit. (d)

(a) Cap. 29. §. 1.

(b) Quorum appellatione Imperatores hic subintelligi, extra controversiam est: Alios quippe hac Electoribus tanquam primariis

mariis Imperii Statibus Vicarios eiusmodi adiungendi potestate exornatos nusquam legimus. Apertissime potius ex adverso constat, nonnullos Cæsares Romanos Principes se appellasse, inter quos fuere Justinianus, Procem. suarum Instituit. Sigismundus, in literis ad Concilium Basileense, ceu recenset Limn. ad A. B. cap. 19. §. 1. obs. 9.

(c) Limn. l. c. obs. 8. Add. Dn. Svveder. Introd. l. c. Sect. 1. cap. 8 n. 2.

(d) Georg. Theod. Dietrich ad A. B. Tit. 27. Clariss. Dn. Thulmar. de Ockovir. c. 18. n. pen.

X.

Quamvis autem tota familia tituli hujus splendore conspicua reddatur, tencatque eam in feudum, (a) nihilominus tamen minus præter familiæ Seniore (b) ad obeundum id negotium ex ea nemo admittitur, adeo, ut etiam defuncti primogenitus prorsus excludatur. Exemplo rem illustrat Ruperti Imperatoris tempestas, qua Erckringerus & Haupto Junior ex Pappenheimiorum gente contentionis ferram hac de causa valde inter se reciprocarunt. Nimirum, hic patrem suum atque avum ei præfectos fuisse prætendebat; Ille annorum seriem maturiorem ad id se reddidisse objiciebat: Atque huic decisio robur addidit. Iisdem institit vestigiis ultima voluntas Comitis de Hohensollern (c) qua expresse stemmatis sui natu majori administrationem hanc addixit, nisi forsitan proxime sequenti sponte eam cedere vellet.

(a) Limn. in Annot. ad Capit. Ferdinandi II. artic. 41.

(b) Idem in Addit. ad J. P. L. 3. c. 7. Sermo equidem ibi tantum de Pappenheimiis, quod vero in aliis quoque similiter sit pronuntiandum, testatum ivit testamentum Comitis de Hohensollern in hac ipsa thesi adductum.

(c) Limn. ad A. B. c. 27. §. 6. obs. 5.

XI.

Sicuti nunc maxime in absentia aut praepedita praesentia casum adsciti sunt ab Electoribus Sub-officiales; Ita etiam, ea demum existente, quicquid ipsis incumbit muneris, expediunt. Nempe in Imperii Curis, Comitibus, Electorum, Principum, aliorumque Stratum investituris Imperatorum Coronationibus, ipsorum pompa funebri, aliisque talibus actibus ac conventibus mox insignia Imperatori praefendo, (a) mox ante & in convivio solemnium Electorum loco sua peragunt officia. (b) Exceperis tamen utique Vice-Mareschallum, qui, licet praesens fuerit Archi-Mareschallus, aliis plurimis distentus est negotiis. Imo, si quaedam minus solennia atque genuinam functionis hujus qualitatem non attingentia attendas, eadem de reliquis esto sententia. Quilibet siquidem etiam praesenti suo Archiofficiali ministrat, etsi in quibus consistat hoc ministrandi negotium, tam A. B. quam Commentatores ad eam, allique Publicistae, quos evolvi, omnes sicco praetereant pede.

(a) Praelationem hanc in templo imprimis, locoque articulorum consultationi exponendorum destinato conspicimus.

(b) Ea ipsa scilicet quilibet praestabit, quae ipsius Archiofficialis praestari est adstrictus.

XII.

Admittendi itaque ad ea omnia, ad quae ipsi Archiofficiales, si praesentes essent, admitterentur; Nisi, quod solum in convivio ad mensae accubitu via ipsis aequae ac Legatis (a) sit praclusa. Sic in Caroli V. coronationis panegyri stratum Regis Bohemiae mensam, eo non comparente, misso tamen Legato, ciborum apparatu non fuisse repletam ex Hartmanni Mauri descriptione dictae coronationis narrat Rumelinus ad A. B., (b)

(a) etc

1323

- (a) de quibus clare disposuit Carolus in A. B. c. 28. §. 4.
 (b) Part. 3. Diff. 6. §. 9.

XIII.

Quæ cum ita sint, quod nimirum in hisce omnibus absentium Electorum partes subire gaudeant, haud difficulter constat, quanto valore easdem sibi attribuere Legati attentaverint. Neque eos quicquam juvat, quod Dominorum suorum repræsentent personas ac proinde etiam eorum negotia gerere teneantur. Nam, uti in reliquis plerisque ambabus id largimur manibus, ita hac in functione idem asserere, Constitutione publica firmiter prohibemur, utpote quæ solos Subofficiales hoc in casu ea munivit potestate. Addendæ huic exortarum inter eos hac de re litium Imperatoris Decisiones. Sic pro nostris iudicatum fuit in Caroli V. inauguratione, ubi Regis Bohemiarum Legato craterem vino aqua permixto impletum Imperatori ad bibendum porrecturo Sub-Pincerna de Limpurg prælatus fuit. (a) Eandem expertus est eosdem tempore sententiam Friderici, Electoris Saxoniarum, Legatus, Princeps Anhaltinus Sub-Mareschallo de Pappenheim in avenarum distributione postpositus. (b)

- (a) Hartm. Maurus de Coron. Carol. V. rubr. quo apparatu, apud Littm. J. B. L. 3. c. 7. n. 74.
 (b) Maurus ibidem apud eundem, qui & aliud ex Arumæo ad A. B. Disc. 6. c. 27. affert exemplum. Addatur omnino Vir consummatissimus Dn. Conringius Diff. de Official. Imp. th. 19.

XIV.

Exempla hæc si quis pro pristinis ac absoletis reputare gestiat, ablegandus erit ad Ferdinandi IV. Coronationem, Anno seculi labentis quinquagesimo tertio, peractam, in qua, ne latum quidem unguem, quoad hoc a prioribus recessum fuisse reperiet. Etenim Legatis Electoris Brandenburgici

burgici, Comiteque de Hohenzollern, ejusdem Vice-Camerario litigia invicem ob id foventibus, posterior tandem, insinuata licet antea Imperatori atque Moguntino Directorio a Legatis protectione, (a) in expediendo prævaluit. (b) Ac nullum de eo restare videtur dubium, cum A. B. (c) Legatos Electorum in tantum excludat, ut ne absentibus quidem Subofficialibus eos admittat, sed quotidianos Aulae Ministros surroget. Multorum hinc actuum observantia cum Imperiali Lege amice conspirante, vereor, ne firmo stent talo, quæ tradit Limnæus, (d) statuens, Legatum vices mittentis in hoc officio omnino expedire posse, ideo, quod in A. B. (e) dicatur eum ad Curiam Imperialem ex mandato sui Electoris admitti debere. An vero ab hac admissione ad dictam Curiam argumentatio ad officiorum Imperii administrationem procedat, anque sit casus exceptus ratione mensæ accubitus in convivio, & non potius illa prærogativa ad Electorem quatenus talem pertineat, aliis, quibus de meliori luto finxit præcordia Titan, judicandum relinquo. Neque enim in summa ingenii mei paupertate eam mihi sumo audaciam, ut tantum Virum, quo in conscribendis Juris publici monumentis copiosiorum simulque diligentiorum vix ullum habemus, nævi cujusdam arguere intentarem.

(a) Hanc exhibet Limn. Addit. ad J. P. L. 3. c. 7. n. 74. ex qua satis liquet, cæteros Electores unanimes consensu suis Vicariis magis quam Legatis favere.

(b) Doctiss. Dn. Thulemar. l. c. c. 21. n. 11.

(c) Cap. 29. §. 3. verb. *si vero ipsi &c.*

(d) In Obs. ad A. B. c. 27. §. 6. Obs. 23.

(e) Cap. 28. §. 4. verb. *Missus ipse &c.*

XV.

Dixi præcedente thesi, quotidianos aulae Casaræ Mini-

ni-

nistros absentibus nostris substitui. Cognoscendus inde triplex officialium Imperii ordo, alter alteri non nomine tantum sed & re ipsa perpetuo respondens. Primus est Archiofficialium, (a) secundus Sub-Officialium Imperii hereditariorum, (b) & tertius Officialium aulae Imperatoris quotidianorum. (c) Horum subsequens semper praecedenti absentem, interdum etiam praesentem, in eodem officio, quo ille, cujus locum sustinet, genere supponitur. Nimirum Subofficialis Archiofficiali, illi vicissim simul & huic Officialis quotidianus Imperialis in iisdem plane succurrit muniis.

(a) A. B. Cap. 27. pluribusque aliis locis.

(b) A. B. l. c. §. 7. Cap. 29. §. 2.

(c) A. B. c. 27. §. ult. cap. 29. §. 3. quibus addatur Limn. ad Cap. Ferdin. II. artic. 41. & ab eo citata descriptio status particularis Regiminis Ferdinandi II. Imper. c. 28.

XVI.

Triplicis hujus ordinis postremi eo, quo ipsorum expetuntur officia, non contenti tempore, haud simplici vice secundae classis addictis controversiam (a) moverunt, sed multo fortassis infirmiori cum fundamento, quam Legati. Lex siquidem Imperialis expresse disposuit, eos non prius substitutionis jure frui debere, quam si abfuerint ii, quibus in vocabulo vel officio communicant. Nihilominus tamen attentatam functionis hujus aliquoties persecuti fuere praerogativam. (b) Inde ne in casum abiret haec sanctio, neque Electoralia, quibus munia haec nexu conjuncta sunt inseparabili, labefactarentur Jura, Ferdinandus II. artic. 41. suae Capitulationis remedium promisit. In quo pariter sollicitum se exhibuit cum Ferdinando III. & IV. Leopoldus, gloriosissimus noster Imperator, (cui summus Imperator faustissimos eosque perennes contra Turcicum furorem largiatur successus) Cap. art. 46. (c)

(a) De

- (a) De qua exasciata Anonymi jam supra producta Consulatio ex
 Besoldo de præced. & sess. prærog. Cap. ult. n. 4. a Limnæo T. 1.
 J. p. L. 3. c. 7. relata, fuse admodum tractat.
 (b) Plures actus in laudata enumerantur Consulatione.
 (c) Limn. Obs. ad A. B. c. 27. §. 6. Obs. 25.

XVII.

Brocardium habemus summa rationis juxta ac æqui-
 tatis lance trutinatum: Nemini suum officium sit damno-
 sum. Nostis idcirco, ne gerant officium, careantque fru-
 ctu, satis prospectum est ab Imperatoribus cuius illorum
 præter feuda propterea concessa (a) ex relevio Principum
 (b) feuda suscipientium decem marcas adjudicantibus,
 adeo, ut quamvis debita munia obire per fonticam causam
 ipsis, modo præsentibus, non fuerit integrum, tamen ab
 aula ministris locum interea supplentibus impeditorum
 memoratam laudemii recipiant partem. Manifesto ex his
 liquet Auream Bullam (b) superioribus Capitulationum
 versiculis, (c) laborum non vero lucrum dictis ministris as-
 signantibus, nequicquam refragari, cum illi non de quali-
 bet sint capiendi absentia, sed ea duntaxat, qua Electoris
 Officiatus quidem præsens est in aula, sed morbo, aut alio
 legali impedimento sustaminatus stationi suæ satisfacere
 potest; Aurea B. vero de ea, qua in loco conventus plane
 non comparuit, loquitur. (d) De hac posteriori valet can-
 non; secus de priori, cum ibi per absentem, officio suo
 fungi, non steterit. Sunt & alia ad quemvis in specie spe-
 ctantia commoda, de quibus rectius in sequentibus agemus.

- (a) Non quorumlibet, sed eorum solum, qui pari cum Electoribus
 ac paucis quibusdam aliis circumvallati sunt æniorum immu-
 nitate.
 (b) Cap. 27. §. 6.
 (c) Capitul. Ferdin. IV. artic. 46. & Leopoldi eod. artic.
 (d) Limn. l. c. c. 27. §. 6. Obs. 27.

PARS POSTERIOR

Specialia contemplans.

THES. I.

DE singulis separatim nunc tractaturi Ecclesiasticorum præprimis huc revocare deberemus subordinatos, eorumque excutere vicariam negotiorum gestionem. At, quoniam ipsimet certo quodam ac cuius proprio præditi non sunt munere, frustra quoque apud eos quæsi veris Sub-officiales, maxime hereditarios. Sique quis absensest, sua expedienda, solemnem puta tyriorum gestationem, & quæ sunt alia, nemini, quam præsentis Collegarum proximo committere debet; (a) quod usque eo procedit, ut neque Capitulum, alias eadem, qua Episcopus, pollens facultate, admittatur. Quæ tamen ita sunt tenenda, ut quidem talem, qualem Seculares, singuli Ecclesiasticorum non habeant Subofficiale, qui esset hereditarius, peculiarique fungeretur munere. De cætero enim Archi-Cancellariatus respectu per subordinatos, (c) Imperialis videlicet aulæ vel Curie Cancellarios olim dictos illis prospicitur. Nostri moribus Vice-Cancellarii Imperii, *Reichs Vice-Cansler* p istina Cancellariorum dignitate & prærogativa in immutato subsistente vigore, appellari consueverunt. (d)

(a) Nicol. Mylerus in Addit. ad Rumelin. Diss. 5. Part. 3. §. 22.

(b) Buxtorff. ad A. B. Conclus. 35. lit. c. Theod. Dieterich ad A. B. Tit. 28.

(c) Buxtorff. I. c. Arumæus ad A. B. hic. Schutz. in Colleg. J. P. D. 7. th. 28. lit. a.

(d) Limb. in Obs. ad A. B. c. 27. §. 2. Obs. 4.

II.

Confertur autem iis Vice-Cancellariatus a solo Germaniæ Archi-Cancellario, Electore Moguntino, in cuius potestate positum, eos Imperatori præsentando defunctis

C

sup-

supponere. (a) Id sole meridiano clarius ipsissima Potentissimi nostri Leopoldi verba in ipsius Capitul. artic. 40. inuunt, ibi: Wir Leopold. &c. Wollen in Bestell- und Ansetzung unserer Reichs-Hoff-Canzelley so wohl mit des Reichs Vice-Canzlers/ als der Secretarien &c. dem Churfürsten zu Mainz/ als Erb-Canzlern durch Germanien/ in der ihme alleine disfalls zustehenden disposition keinen Eingriff oder Verhinderniß thun &c.

(a) Limn. in Obs. ad A. B. l. c. obs. 5.

III.

Potior officii eorum pars in Imperialibus Curiiis in sigillorum actypariorum cura occupata est. Nempe, ut ea Archi-Cancellariis ad porrigendum Cæsari tradant, redditaque Moguntino recipiant. (a) Extra publicam hanc pompam in quibusdam insuper aliis sua exercent ministeria; Præcipue, ut diplomata, privilegia, concessiones, pluresque alia Imperatoris literæ his rite corroborentur sigillis iisdemque nominis sui subscriptione plena fides addatur. (b)

(a) Dn. Svveder. in Introd. ad J. P. Part. Spec. Sect. 1. c. 2. §. 44.

(b) Limn. Obs. ad A. B. l. c. Obs. 6.

IV.

Emolumentum in eos redundans quod attinet, res subdubia videtur, utrum signum Imperii majus sin. ul cum minoribus sibi vendicent, nec ne. De minoribus, baculoque argenteo certum est, quod depositione ante Imperatorem atque restitutione ab eo facta, ipsi cedant Vice-Cancellario; fecerit ac non nemo existimat, sigilla hæc in ejusdem custodiam tantum redire. (a) Clarissimis enim Imperator verbis ea cum baculo usibus ipsius beneplacitis attribuens liberam de iis disponendi concessit facultatem. Sed quid de majori sigillo sentiendum? Illud custodiæ Vicarii sui ab Archi-Cancellario tradi magis crederem, innixus §. 2.

Cap.

Cap. 27. A. B., reperitur quippe ibi, super equo Curia Cancellario id remitti, cumque Electorem, quem ordo tetigerit portandi hoc sigillum, equum eidem elargiri debere; non vero tyarium, cum remissionis ejus solum fiat mentio.

(a) A. B. c. 27. §. 2.

V.

Progredimur ad Seculares, exordiendo a Protospatharii, (a) Serenissimi Saxoniae Electoris Subofficiario, Vice-Marschallo (b) des Heil. Reichs Erb-Marschall. Cujus officium uti est in ordine primum, ita & amplissimum. Splendore ejus familiam Dominorum de Pappenheim olim de Calatin dictam longo abhinc tempore adhuc hodie radiantem cernimus. Supra namque ex Goldasto attulimus, eam jam tum sub Friderico II, Imper. A. C. 1219. in hac dignitate floruisse. Prouti & hoc ibidem asseveravimus, officii hujus exercitium soli Seniori ex familia competere: quod itidem in reliquis procedere ex Besoldo memorat Limnaeus. (c)

(a) Sic dicti, quod strictum Imperatori praesentent gladium.

(b) Secundum Carolinae Constitutionis ductum, quoniam suae functionis qualitas caeteris postponi non patitur.

(c) Ad A. B. c. 27. §. 6. Obl. 15.

IV.

Exerit autem se praecipuus ipsius labor in Comitibus; Evocatus quippe, incertum ab Imperatore, an Electore, in loco illis destinato primum comparere debet, ac adventantibus Statibus, eorumque Legatis diversa assignare. Pendet haec assignatio ad eum ab ejus arbitrio, modo rationem habeat conditionis Statuum aut Legatorum. Magis hoc observare adstrictus est in Inscriptione, ne in ea cuidam praeter suam qualitatem quidvis addat aut detrahat. (a) Deinceps rem annonariam curandam habet,

quo exteris pretii, ponderis, mensuræque ratione satisfiat. Postea Curiam, in qua Conventus instituuntur, lustrabit, senatumque civitatis admonebit, ne quis in apparatu defectus exoriat. Neque intermitteret securitati publicæ studere, excubiis nocturnis rite prospicere, rotumque Urbis statum ita disponere, ne ullo modo, durantibus ejusmodi actibus, quoddam eveniat periculum. (b) Jurisdictionem præterea exercuit olim in Legatos, eorum familias, aliosque advenas. (c) Indicat denique Statibus diem horamque propositioni Cæsareæ atque Consultationibus definitam, & vota Principum colligit. (d)

(a) Quemadmodum ejusmodi errorem ab eo circa inscriptionem urbis Brunopolitanæ commissum videmus apud Goldastum Tom. 2. der Reichs-sagungen. p. 310.

(b) Bertramus de Comitibus Imperii th. 78. multisque seqq.

(c) Cum vero subinde inter eum & Imperiales Civitates oræ fuerit lites, transactione eas invicem sopiverunt, quam apud Bertranium l. c. th. 6.

(d) Eitel Friedrich von Herden in der Grundfeste des Römischen Reichs part. 2. cap. 5.

VII.

Minorem in processionibus, aliisque solemnibus pompæ partibus suscipit operam. Nempe Electorem Saxoniam strictum gerentem gladium cum vagina præcedit; Et quando Archi - Mareschallus equum conscensus in avenam ante Palatium Imperiale effusam prorupit, mensuramque avena repletam baculo argenteo æquatam primo olim venienti dedit famulo, &, baculo in avenam fixo, recessit, Vice - Mareschallus accedens ulterius avenam distribuit. (a) Hodie vero evacuata mensura avenam directioni concedit. (b) Præcedit quoque cum baculo Electorem Bavarix scutellas carne assata refertas apportantem. (c) Absente tandem Archi - Mareschallo, muneri eius in omnibus substituitur.

(a) A.

- (a) A. B. c. 27. §. 1.
 (b) Limn. ad A. B. c. 27. §. 2. Obl. II.
 (c) Quod Sprenger asserit in Jurisprud. publ., Limnaeus e contra ipsum
 Electorem pro Pappenheimio ponit.

VIII.

Cum igitur tanta occupationum circumfusio sit serie, non immerito ipse substitutus alterius cuiusdam substituti, eius Unter-Marschalls (a) ope utitur, praesertim in Comitibus. Commoda atque fructus, quos percipit, praeter singulis Subofficialibus communes, sunt baculus argenteus, mensura argentea, atque equus, cui Archi-Officialis insedit; quae omnia, consueto munere iisdem administrato, sibi capit. (b)

- (a) Qualis olim fuit Sixtus Sommer apud Limn. de J. P. L. 3. cap. 7. n. 73.
 (b) A. B. c. 27. §. fin.

IX.

Prolixiores paulisper augustum hoc Vice-Mareschalli excussimus officium, multa tamen, ne subsequentibus praescinderetur chartae spatium, studio manserunt intacta. Videri autem ea potuerunt apud Sprenger. J. P. L. 3. cap. 7. n. 73. Lib. 9. cap. 1. & Sixtum Sommeram, qui de hoc officio brevem quandam exhibet recensionem.

X.

Vice-Mareschallum excipit Sub-Camerarius, des heil. Reichs Erb-Cammerer/ cuius munia antiquiori praesertim seculo per multas ambulasse familias, illorum temporum monumenta testantur Friderico II. imperante functus illis fuit Dioto de Ravensburg; (a) Felice IV. Summo Pontifice sedente Conradus de Windsperg iis praefuit Aurea Bulla mentionem facit Falckensteiniorum familiae. (b) Maximilianus Imperator circa annum 1504. Georgium de Seinsheim

heim Baronem cum masculis heredibus in hoc officio constituit. (c) Hodie Comes vel Princeps de Hohenzollern cum tota familia Vice-Camerarii titulo splendet. (d)

(a) quod patet ex Friderici hujus Sanctione Pragmatica 1216.

(b) cap. 27. §. 6.

(c) Thraſybulus Lepta de vita Georg. Ludovici a Seinsheim apud Lima. ad A. B. c. 27. §. 6. obf. 6.

(d) Idem in Annot. ad Capit. Ferdin. I. Art. 41.

XI.

Officium suum immediate post Saxonem exhibet, ceu clarum fit ex ipsorum Archi-Officialium ordine. In procedendo, absente Archi-Camerario, sceptrum defert; In Curiis vero publicis equo vectus ad mensam medio in foro positam, argenteam pelvim cum gutturnio & manutergio inde acceptam Imperatori, descensus prius ab equo, manibus abluendis porrigit, pelvi post id, gutturnio et equo sibi servato. (a)

(a) A. B. c. 27. §. 6.

XII.

Sub-Camerarium sequitur *Magister coquinae*, sive *Vice-Dapifer*, des. Heil. Reichs Erb-Küchenmeister oder Erb-truchses/ olim Electoris Palatini, hodie autem, mutatione facta, Bavaria Sub-Officialis, qui sub Carolo IV. ex Northenbergenſium ſtemmate fuit; (a) Dein ad Seldeneccios pervenit hereditaria hæc dignitas; & tandem ad Walpurgos, an die Herrn Graffen von Walpurg und Zell. Cum enim 1538. Seldenecciana familia defectura videretur, Ludovicus Elector Palatinus Dominis de Walpurg in casum defecturæ (b) contulit, apud quos adhuc viget.

(a) A. B. c. 27. §. 6.

(b) Befold. Part. 6. Conſil. 258. n. 4. ſeq.

XIII.

In proceſſionibus, absente Archi-Dapifero, gestat pomum aureum. In Curia loco ejusdem quatuor ſcutellas

las argenteas frustis bovis afflati refertas e culina (quara equo intrat) petitas ante Imperatorem, Saxone vel eius Vice-Mareschallo praeunte, in mensa deponit, sibi postea scutellis & equo subinde reservatis. (2)

(2) A. B. c. 27. §. 6.

XIV.

Conspiciendum quarto se praebet *Vice-Theaurarius*, des *H. Reichs Erb-Schatzmeister* / *Archi-Theaurarii novi*, Aureaque Bullae incogniti *Archi-Officialis Vicarius*. Hoc officio Familiam de *Sinßendorff* 1653. *Electo Palatinus* investivit; (2) Atque ex ea *Georgius Ludovicus & Johannes Joachimus*, *Comites de Sinßendorff* eodem, quo investiti, anno in *Ferdinandi IV. Regis Romanorum* Coronatione novae suae administrationis tecere primordia.

(2) Supra part. anterior. th. 19.

XV.

Functio *Vicarii* hujus in *missilium* sive *numorum aureorum ac argenteorum Imperatoris effigie ac anno dieque coronationis notatorum* sparsione occupata est; Ita tamen, ut eam ab *Archi-Theaurario*, si adfuerit, inceptam ille perficiat. Factum id in *Leopoldi Imperatoris* Coronatione 1658. Verba *Descriptionis* (2) dictae coronationis lubeat adscribere: Nach diesem habe sich *Chur Pfalz* / als *Erb-Schatzmeister* samt den beyden *Graffen von Sinßendorff* seinen *Erb-Schatzmeistern* zu Pferde gesetzt wären 10. oder 12. Schritt von des *Königers Thor* unter das *Wolck* geritten / und hätten die *gülden* und *silbernen Krönungs-Münzen* ausgeworffen / zu erst der *Churfürst* allein hernach dessen *Erb-Schatzmeister*. Horum *missilium* partem cum equo retinet *Vice-Theaurarius*.

(2) Eam mecum communicavit *Vir Excell. Dn. D. Sagittarius, Patreus noster* *astuma. illimus.*

XVI.

XVI.

Coronidem imponit *Vice-Pincerna*, des *H. Reichs Erb-Schenk*, *Archi-Pincernæ Regis Bohemiæ Sub-Officialis*, ex familia *Comitum de Limpurg*, qui a tempore *Auræ Bullæ* in hunc usque diem illud munus tenuerunt. Is, omnibus cæterorum *Electorum* muniis impletis, *Cæsareque* jam cibum capiente, eidem sui *Regis* vice craterem argenteum extra *Curiam* equo accersitum, vinoque aqua diluto plenum, praegustato antea a se potu, tradit; *Scypho* una cum equo *jure dominii* recepto. (a)

(a) A. B. c. 27. §. 6.

Longe plura addi potuissent, præprimis differentiarum inter *Imperii & Episcopatus Bambergensis Sub-Officialis* præter adductas aliarum; item an, si vice *Sub-Officialis Imperii* ex eiusdem familia quis adsit, *Legatis* vel *Officialibus* aula sit præferendus an non; An *Legati* his *Officialibus* perinde ut *Sub-Officialibus* sint postponendi; *Fusus* quoque, ut raceamus reliqua, *Vice-Mareschalli* *Officium*, indeque propullulantes fructus fuissent diducendi. Verum tempore exclusi, ea, quantum ingenii imbecillitas permittet, futura reservamus

lucubrationi.

SOLI DEO GLORIA!

Annexa Civilia.

- I. Charta bl. nca subscribentem & sigillo corroborantem valide obligat.
- II. Judæi ex testamento Christiani legatum accipere potest.
- III. Receptatores eadem cum furibus pena non sunt afficiendi, sed arbitrarie coercendi.
- IV. Parronus causa in eadem, cui patrocinatur, causa testis esse potest contra clientem.
- V. Legatum, quod scriptor testamenti sibi ipsi adscripsit, non valet.
- VI. Vidua vel uxor ad probationem dotis admittenda est ad juramentum.

SS)0(SS

ULB Halle

3

004 758 625

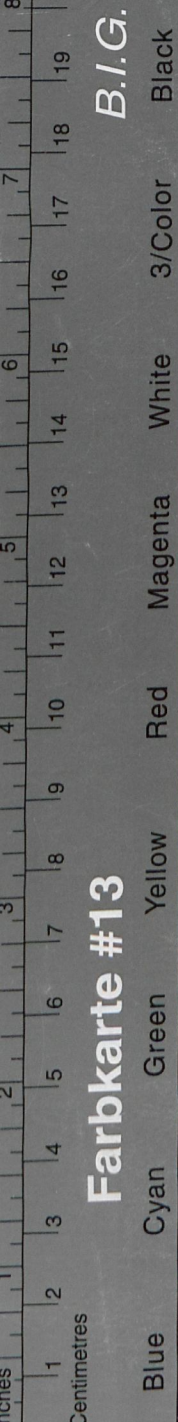

Sb

VJ 17

Farbkarte #13

B.I.G.

^{A. A.}
DISSERTATIONEM
JURIS PUBLICI
DE

Publ. S. num. 4

UB OFFICIALIBUS

S. R. I.

1686/34
24

Don
des Heil. Römischen Reichs

Erh-Ambtmännern

SVB DIRECTORIO

GEORG. ADAM. STRUVII

SUMMI ATQUE PER ORBEM DECANTATIS-
SERENISSIMORUM DUCUM SAXO-VINARI-
UM CONSILIARII INTIMI ILLUSTRISSIMI REGIMINIS
CONSIST. DUCALIS JENENSIS PRAESIDIS EMINEN-
SIMI JURIDICAE FACULTATIS ORDINARII GRAVIS-
SIMI CVRIAE PROVINCIALIS ET SCABINATUS

ASSESSORIS PRIMARII

TRONI AC MAECENATIS SUI MAGNI

ACADEMICAE DISCUSSIONI

IN JCTORUM ACROATERIO

D. JAN. M DCLXXXVI.

SVBSTENIT

AUCTOR

ENRICHUS LUDOVICUS Greiesleben

O. Th.

EMBERGAE RECUSA per JOH. GODOFR. SCHLOMACHIUM.
M DCC XXIX.